

REGERINGSKANSLIET

Utrikesdepartementet

Denna rapport är en sammanställning grundad på Utrikesdepartementets bedömningar. Rapporten kan inte ge en fullständig bild av läget för de mänskliga rättigheterna i landet. Information bör sökas också från andra källor.

Mänskliga rättigheter i Ghana 2010

ALLMÄNT

1. Sammanfattning av läget för de mänskliga rättigheterna

Respekten för de mänskliga rättigheterna i Ghana har gradvis förbättrats efter övergången till civilt styre år 1993. I president- och parlamentsvalen år 2008 stärkte demokratiseringsprocessen när oppositionens kandidat vann valet med minsta möjliga marginal och regeringen avgick fredligt. Ett demokratiskt styrelseskick växer nu fram där statsmakten i allt högre grad respekterar de mänskliga rättigheterna.

Yttrande-, tryck-, förenings- och religionsfriheterna respekteras generellt.

Landet har en omfattande lagstiftning som skyddar de grundläggande mänskliga rättigheterna. Ghana har också ratificerat alla de grundläggande internationella konventionerna gällande mänskliga rättigheter. Vissa har emellertid ännu inte införlivats i nationell lagstiftning.

Ghanas bristande förmåga att upprätthålla landets lagar, den utbredda fattigdomen och bristande medvetenhet om de mänskliga rättigheterna bland befolkningen utgör några av de största hindren för respekt för och skydd av de mänskliga rättigheterna. De som är särskilt utsatta för brott mot mänskliga rättigheter är fattiga individer, kvinnor, barn samt socialt marginaliserade grupper (såsom homo-, bi- och transsexuella personer, personer med funktionsnedsättning och häktade brottsmisstänkta). Det finns en stark skiljelinje mellan landets sydliga och nordliga delar, vilket avspeglas i inkomstskillnader samt tillgång till sociala tjänster. Situationen är betydligt bättre i södra Ghana.

Ett flertal rapporter vittnar om att polisen använt övervåld vid gripandet av misstänkta, något som vid ett fåtal tillfällen resulterat i att den misstänkte

avlidit. Förhållandena i fängelserna är undermåliga och i en del fall rentav livshotande. En stor andel av de häktade och fängslade tillbringar långa perioder i fängelse i väntan på rättegång. Det finns också trovärdiga rapporter om att polisen tagit emot mutor och arrangerat olagliga vägkontroller för att utkräva en kostnad för förbipassering och därmed utöka sin inkomst.

Trots att åtgärder vidtagits i syfte att stärka kvinnors rättigheter återstår mycket att göra. Våld mot kvinnor är vanligt förekommande. Ett allvarligt övergrepp på flickors och kvinnors åtnjutande av de mänskliga rättigheterna utgör en i vissa områden utbredd tro på häxor där en häxanklagelse kan leda till förvisning från hemorten och tvångsarbete. En annan förekommande, om än förbjuden, kränkning som sker i första hand bland ewefolket i Volta-regionen är bruket av så kallat ”trokosi”, det vill säga en ritualisk sedvana som innebär att individer, oftast unga flickor och kvinnor, utan deras medgivande ges som mänskliga gåvor till präster för att under slavlika former tjäna dessa inom den traditionella religionen. Myndigheterna har ännu inte lyckats stävja dessa kränkningar.

2. Ratifikationsläget beträffande de mest centrala konventionerna om mänskliga rättigheter

Ghana har undertecknat flertalet av de mest centrala FN-konventionerna och regionala avtalen om mänskliga rättigheter. Alla konventioner har dock ännu inte ratificerats.

Ghana har ratificerat eller anslutit sig till följande konventioner om mänskliga rättigheter:

- Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, *International Covenant on Civil and Political Rights* (ICCPR), samt det första fakultativa tilläggsprotokollet om enskild klagorätt, men ej det andra tilläggsprotokollet om dödsstraffets avskaffande.
- Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, *International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights* (ICESCR).
- Konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering, *Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination* (CERD).
- Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor, *Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women* (CEDAW). Det fakultativa tilläggsprotokollet om enskild klagorätt har endast undertecknats, ej ratificerats.
- Konventionen om barnets rättigheter, *Convention on the Rights of the Child* (CRC). De fakultativa tilläggsprotokollen om barn i väpnade konflikter och om handel med barn, barnprostitution och barnpornografi har endast undertecknats, ej ratificerats.

- Konventionen om skydd av migrantarbetares rättigheter, *Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families* (CMW).
- Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, *Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment* (CAT). Det fakultativa tilläggsprotokoll om förebyggande av tortyr har endast undertecknats, ej ratificerats.
- Flyktingkonventionen, *Convention Related to the Status of Refugees*, samt det tillhörande protokollet från 1967.
- Afrikanska stadgan om mänskliga rättigheter och folkens rättigheter.
- Romstadgan för internationella brottmålsdomstolen, *International Criminal Court* (ICC).

Under år 2008 granskades Ghanas respekt för de mänskliga rättigheterna inom ramen för FN:s råd för mänskliga rättigheters allmänna ländergranskning (Universal Periodic Review, UPR). Samma år invaldes Ghana också till medlem av rådet för en andra mandatperiod som sträcker sig fram till 2011.

Ghana har uppfyllt rapporteringsskyldigheten till de konventionsbaserade övervakningskommittéerna under CAT, CRC, CEDAW och CRC. Däremot saknas rapportering till övriga konventionskommittéer.

MEDBORGERLIGA OCH POLITISKA RÄTTIGHETER

3. Respekt för rätten till liv och kroppslig integritet och förbud mot tortyr

Det finns inga rapporter om att statsmakten skulle sanktionera politiska mord eller ofrivilliga eller tvångsvisa försvinnanden. Vissa uppgifter vittnar om att polis- och säkerhetsstyrkor använt övervåld vid arresteringar, ibland med dödlig utgång.

Grundlagen förbjuder tortyr, men det förekommer ändå rapporter om misshandel i häkten. De systematiska övergreppen och brott mot mänskliga rättigheter begångna av brottsbekämpande organen har lett till att folkets förtroende för dessa är lågt. Detta gäller särskilt polismakten. Flera fall av polisivåld har på senare tid tagits upp av domstol.

Fängelseförhållandena i Ghana är mycket bristfälliga. Fängelserna är överbelagda och har undermåliga sanitära förhållanden. Lokalerna är i dåligt skick, och många fångar lider av undernäring. Avsaknad av läkarvård leder till att en stor del av internerna lider av en rad smittsamma sjukdomar. De intagna är i stor utsträckning beroende av att anhöriga förser dem med förnödenheter.

Förhållandena i fängelserna är i vissa fall sådana att de kan betraktas som brott mot tortyrkonventionen.

Korruption är vanligt förekommande. Regeringen har dock uppmärksammat problemen och vissa förbättringar har också skett. Begränsade resurser försvårar ytterligare åtgärder.

Ett vanligt förekommande problem är att lokala medborgargarden på olika platser i landet ibland tar lagen i egna händer och misshandlar, och emellanåt dödar, misstänkta brottslingar. Polisen har offentligt uppmanat allmänheten att inte delta i dylika medborgargarden, men utreder normalt inte mordet.

4. Dödsstraff

Dödsstraff kan utdömas för mord, väpnat rån samt högförräderi. Dödsstraff avkunnas fortfarande vid Ghanas domstolar. Under 2009 omvandlades fjorton dödsdomar till livstids fängelse, men sju nya personer dömdes å andra sidan till döden. Detta innebär att 99 fångar nu väntar på döden. Några avrättningar har emellertid inte verkställts sedan 1993.

Trycket på Ghana om att avskaffa dödsstraffet har ökat under de senaste åren, i första hand från den nationella människorättskommissionen CHRAJ (Commission for Human Rights and Administrative Justice), och det internationella samfundet. Alltjämt finns emellertid ett brett stöd bland allmänheten för att bibehålla dödsstraffet.

5. Rätten till frihet och personlig säkerhet

Det finns inga uppgifter om godtyckliga frihetsberövanden som grundar sig särskilt på politiska grunder. Godtyckliga arresteringar och husrannsakingar utan tillstånd förekommer emellanåt, trots ett grundlagsstadgat förbud.

Ghana är både mottagare, ursprungs- och transitland för människohandel. En lag mot människohandel (*Anti-Human Trafficking Bill*) antogs av parlamentet år 2005. Sedan dess har ett antal personer som varit delaktiga i att idka människohandel arresterats och ställts inför domstol.

Det finns inga restriktioner för resor inom och utom landet. Polisen använder dock ibland vägkontroller för att tillskansa sig mutor. Detta är allmänt utbrett särskilt i byar och längs landsvägssträckor.

6. Rättssäkerhet och rättsstatsprincipen

Rättssäkerheten i Ghana är förhållandevis god. Domstolarna och advokat kåren är i princip självständiga. I flera fall har Högsta domstolen avkunnat domar som gått emot regeringens ståndpunkter. Brist på resurser försvårar dock en helt oberoende ställning för den dömande makten från den verkställande makten.

Under militärregimen avskaffades stora delar av den tidigare civila rättsordningen, men under 1990-talet har den återinförts. År 1992 antogs en grundlag som garanterar befolkningen grundläggande demokratiska rättigheter. Parlamentet har vidare återinfört den så kallade *Habeas Corpus Act* från 1964, som ger domstolarna rätten att begära skriftlig redogörelse kring omständigheterna vid en arrestering samt att kräva en domstolsförhandling. Enligt grundlagen får en misstänkt kvarhållas i häkte under högst 48 timmar varefter denne antingen måste ställas inför domstol eller försättas på fri fot. Trots detta förekommer det att personer arresteras på godtyckliga grunder eller för tämligen triviala brott och hålls i förvar under långa perioder utan domstolsprövning. Enligt fängelseårsrapporten för 2008 väntas 30 procent av landets fångar på rättegång.

Rättsväsendet i Ghana är baserat på det brittiska rättssystemet. Rättegångsproceduren uppfyller i stort sett de krav som kan ställas på ett fungerande rättssamhälle, exempelvis rätten till försvarare och antagandet att den anklagade är oskyldig till dess motsatsen bevisats.

Traditionella domstolar existerar parallellt med det officiella rättssystemet. Dessa ger lokala hövdingar och byråd rätt att tillämpa sedvanerätten inom den civilrättsliga sfären, det vill säga i enlighet med regler som inte kommit till uttryck i skrivna lagregler men som ändå uppfattas som bindande för myndigheter och enskilda. Även om den traditionella rätten fortfarande har en stark ställning i Ghana, har de sekulära rättsinstanserna under senare år vunnit mark. Diskriminering av kvinnor i de traditionella domstolarna fortsätter att vara ett allvarligt problem.

Det finns flera institutioner i Ghana som är till för att skydda och upprätthålla de mänskliga rättigheterna. Den konstitutionella och oberoende kommissionen CHRAJ (Commission for Human Rights and Administrative Justice) inrättades år 1993 i syfte att sprida kunskap om de mänskliga rättigheterna. Kommissionen ansvarar för att utreda klagomål om människorättskränkningar, korruption, maktmissbruk och orättvis behandling av tjänstemän i utövandet av offentliga uppgifter. Kommissionen har sitt huvudkontor i huvudstaden Accra och har därutöver 99 lokala kontor i landet. CHRAJ tar egna initiativ för att utreda myndighetsmissbruk och sprider information om vilka rättigheter

medborgarna kan kräva i kontakt med polis och domstolar. Institutionen innehar en stark ställning i samhället, är oberoende från statsmakten och dess beslut i enskilda ärenden är bindande. Således fungerar CHRAJ som en ombudsmannaliknande organisation. CHRAJ lider dock brist på både ekonomiska och mänskliga resurser, och majoriteten av anmälda fall till institutionen har ännu inte behandlats.

7. Strafffrihet

Det finns incidenter för vilka ordningsmakten inte ställts till svars. Det har exempelvis inte skett några utredningar av övergrepp som begicks under militärdiktaturen mellan 1981-1993.

8. Yttrande-, tryck-, förenings-, och religionsfrihet m.m.

Ghana har en hög grad av pressfrihet. Det finns uppskattningsvis 70 tidningar, över 10 TV-stationer och nästan 200 FM-radiostationer över hela landet. De två ledande dagstidningarna, *Daily Graphic* och *Ghanaian Times*, är regeringskontrollerade, men har ändå för det mesta en neutral rapportering och uppmärksammar olika åsikter. Den privatägda pressen är livlig och ofta regimkritisk. Flertalet av de privatägda tidningarna distribueras endast i de regionala centralorterna. Tillgång till kabel-TV och Internet inskränks inte av myndigheterna.

Grundlagen garanterar förenings- och mötesfrihet, vilket också i stort respekteras. Politiska partier måste vara nationellt representerade för att godkännas av valkommissionen. I princip ska även alla andra föreningar och enskilda organisationer registreras, men detta synes vara en enkel administrativ rutin.

Religionsfrihet garanteras i grundlagen, och regeringen respekterar i allmänhet denna rättighet. Vid sidan av kristna och muslimer är lokala traditionella trosuppfattningar vanligt förekommande. Regeringen har också vidtagit åtgärder för att öka den interreligiösa förståelsen i ljuset av att det emellanåt förekommer handgripliga motsättningar mellan företrädare för olika trosuppfattningar.

9. De politiska rättigheterna och de politiska institutionerna

Valen i landet är generellt fria och rättvisa och den stora majoriteten ghananer anser att de lever i en öppen demokrati.

Den ghananska grundlagen från 1992 bygger på en maktbalans mellan statens olika organ. Den verkställande makten leds av presidenten som väljs för en

period av fyra år med möjlighet till återval på ytterligare fyra år. Presidenten har långtgående maktbefogenheter och är både stats- och regeringschef. Det folkvalda enkammarparlamentet har 230 platser. Utöver parlamentet har Ghana ett formaliserat och inflytelserikt hövdingssystem. Vidare föreskriver grundlagen en från påtryckningar oberoende dömande makt. Dessutom finns ett antal oberoende kommissioner som exempelvis CHRAJ (se avsnitt 6).

Genom president- och parlamentsvalet i december 2008 tog Ghana ytterligare ett steg för att förstärka det demokratiska styrelseskicket, då den sittande regeringen avgick utan konflikt efter att oppositionens presidentkandidat vunnit valet med minsta möjliga marginal.

Män och kvinnor har samma ställning i fråga om valbarhet till de politiska institutionerna. Kvinnor har haft rösträtt och varit valbara sedan 1954. I praktiken är dock kvinnorna underrepresenterade. Kvinnorna utgör endast 19 av de 230 ledamöterna i parlamentet (8,3%), vilket är en minskning från 2004 års val då det fanns 25 kvinnliga parlamentsledamöter. Den nya regeringen har betonat vikten av jämställdhet och har som målsättning att 40 procent av regeringsledamöterna ska vara kvinnor.

EKONOMISKA, SOCIALA OCH KULTURELLA RÄTTIGHETER

10. Rätten till arbete och relaterade frågor

Ghana har ratificerat sju av den internationella arbetsorganisationens (ILO) åtta centrala konventioner rörande mänskliga rättigheter. Undantaget är konventionen om minimiålder för arbetstagare.

Fackföreningar verkar fritt men måste genomgå en registreringsprocess hos myndigheterna. Statsmakten har således en möjlighet att neka registrering, men inga uppgifter tyder på att nekanden förekommer. Få arbetstagare är anslutna till en fackförening. Under de senaste åren har det inte förekommit några trakasserier av aktiva fackföreningsledare.

Förhandlings- och strejkrätten är lagstadgad. Den kollektiva förhandlingsrätten sker delvis inom ramen för ett system där regering, arbetstagare och arbetsgivare förhandlar. Strejker får bara genomföras när regeringen bedömer att medling är utsiktslöst. Ämbetsmän och högre tjänstemän som tjänstgör på ministerierna har dock ingen strejkrätt.

Det finns en arbetsrättslig lagstiftning som reglerar arbetstider och säkerhetsföreskrifter och i den formella sektorn, där ca 10 procent av alla förvärvsarbetande ghananer är anställda, är arbetsförhållandena ordnade. Problemen återfinns framförallt i ekonomins ryggrad, nämligen den informella

sektorn. Inom denna sektor är lönerna ofta lägre än den fastställda minimilönen, arbetstiderna längre och säkerhetsrutinerna sämre.

Tvångsarbete är förbjudet. Det finns dock rapporter om att tvångsarbete förekommit, främst inom fiskeri- och gruvsektorerna.

11. Rätten till bästa uppnåeliga hälsa

Enligt uppgifter från FN i Accra har strax över 50 procent av befolkningen tillgång till sjukvård. Tillgången är emellertid betydligt lägre i de tre nordliga regionerna. Enligt statistik för år 2010 uppgår de totala utgifterna för hälsovård till ca 6 procent av bruttonationalprodukten (BNP). Cirka 4 procent av befolkningen uppskattas vara hiv/aids-smittade. Mödra- och barnadödligheten har minskat under senare år.

12. Rätten till utbildning

Vad gäller utbildning ligger Ghana förhållandevis bra till jämfört med övriga Afrika. 80 procent av männen och 76 procent av kvinnorna över 15 år är läskunniga, enligt FN:s barnfond Unicef. Enligt den ghananska utbildningsmyndigheten var 94,9 procent av alla barn inskrivna på skolans grundnivå läsåret 2008/09, varav 48,6 procent var flickor och 51,4 procent pojkar. På gymnasienivå var 80,6 procent av barnen inskrivna, varav 46,7 procent var flickor och 53,3 procent pojkar. Antalet barn som avbryter sina studier ligger dock på en relativt hög nivå.

Grundläggande skolgång är gratis i teorin, men i praktiken är olika former av skolavgifter mycket vanliga. Föräldrar måste köpa skoluniformer och skrivmaterial till sina barn. Dessa kostnader och barnarbete innebär att inte alla barn har tillgång till en grundläggande utbildning.

13. Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard

Ghana har varit framgångsrikt vad gäller att minska fattigdomen. Enligt FN:s utvecklingsprogram UNDP är Ghana på rätt kurs för att kunna uppfylla ungefär hälften av de uppsatta milleniemålen. Eventuellt kan Ghana räknas som ett medelinkomstland innan 2015. Ett problem är emellertid den ojämna fördelningen av landets resurser. I norra Ghana lever 70 procent av befolkningen under fattigdomsstrecket medan det nationella medelvärdet är under 40 procent. BNP per capita år 2009 låg på 1 500 USD (köpkraftskorrigerat). Minimilönen, tillämpad endast inom den formella sektorn, på ca 15 SEK per dag ger inte en familj en tillfredsställande levnadsstandard.

Regeringen för en relativt liberal ekonomisk politik och vill etablera en i grunden marknadsstyrd ekonomi. I takt med att subventioner avvecklas på vad som tidigare ansetts vara offentliga nyttigheter, som exempelvis vatten och el, drabbas vissa fattiga människor hårt, åtminstone på kort sikt. Omställningen från det tidigare starkt statskontrollerade samhället och den ekonomiska strukturanpassningen har också lett till ökad arbetslöshet. Särskilda program bedrivs för att slussa över de många tidigare statligt anställda till det växande privata näringslivet.

OLIKA GRUPPERS ÅTNJUTANDE AV DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA

14. Kvinnans ställning

Ghana har ratificerat FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor. Diskriminering av kvinnor är förbjuden i grundlagen. Trots det hindrar traditionella sedvänjor och sociala normer ofta kvinnor från att till fullo åtnjuta sina rättigheter. CHRAJ har konstaterat att diskriminering av kvinnor i olika sammanhang är vanligt förekommande, särskilt på landsbygden där traditionell rätt ofta förvägrar kvinnor deras arvs- och äganderätt.

Välutbildade kvinnor i städerna har i vissa fall framträdande positioner inom stat och näringsliv. Ändå återstår mycket att göra för att uppnå en jämnare fördelning i samhället mellan män och kvinnor. Detta gäller inte minst inom politiken. Kvinnor har haft rösträtt och varit valbara sedan 1954, men väldigt få kvinnor innehar politiska förtroendeposter.

Kvinnor är i högre utsträckning än män arbetslösa, har lägre löner och innehar ofta lägre befattningar.

Våld mot kvinnor, innefattande våldtäkt och våld i hemmet, är ett omfattande problem. Enligt det internationella förbundet för kvinnliga jurister (FIDA) utsätts var tredje kvinna i Ghana för dylikt våld vid något tillfälle under sin livstid. Vid våld inom äktenskapet tenderar polisen att avstå från att ingripa.

Efter år av debatt och diskussioner antog Ghana en lag mot könsrelaterat våld 2007. Lagen föreskriver att en person som gör sig skyldig till könsrelaterat våld i en parrelation kan straffas med böter, fängelse i högst två år, eller bådadera.

En del av övergreppen mot kvinnor förklaras av traditionella sedvänjor. Traditionella föreställningar om trolldom är relativt utbrett, vilket resulterat i att ett antal kvinnor från landsbygden förvisats till så kallade ”häxläger”, där de blivit utsatta för tvångsarbete, fysisk misshandel och i vissa fall avlidit av

skadorna. Det är ofta äldre kvinnor och änkor som blir anklagade för häxeri. För närvarande finns sex identifierade häxläger i norra Ghana. Endast i Gushegu-distriktet finns tre läger med uppskattningsvis 300 påstådda häxor.

Det så kallade trokosisystemet innebär att unga flickor och kvinnor utan eget medgivande överlämnas till präster för att göra bot för familjens synder och som en gåva till gudarna. Flickorna uppfattas därefter som tempelprästens egendom och lever inte sällan under slavlika förhållanden. Företeelsen är främst utbredd bland ewefolket i den norra delen av landet. Trokosi är formellt förbjudet sedan 1998. CHRAJ och det civila samhället arbetar aktivt med upplysningskampanjer i syfte att få stopp på företeelsen.

Enligt Unicef:s statistik för perioden 1997 till 2007 är fyra procent av Ghanas kvinnor över 15 år könsstympade. I de tre norra regionerna är emellertid siffran omkring 15 procent. Frågan debatteras och det bedrivs informationsarbete i syfte att begränsa förekomsten av kvinnlig könsstympning. Allt fler traditionella ledare har också offentligt förkastat sedvänjan.

15. Barnets rättigheter

Ghana ratificerade tidigt FN:s barnkonvention. Barnarbete och handeln med barnarbetare är dock fortfarande allvarliga problem. Majoriteten av människohandeln drabbar fattiga barn från landsbygden. Människohandlare lockar ofta barnen och deras familjer med falska erbjudanden om finansierad utbildning.

Enligt en av ILO utförd granskning av förekomsten av barnarbete 2007 uppskattas 1,27 miljoner barn under 15 år i Ghana arbeta under delvis svåra och riskfyllda förhållanden. Ofta sker barnens arbetsinsats inom ramen för mindre familjeföretag. Enligt Unicef:s statistik från 2008 är 34 procent av barnen mellan 5 och 14 år involverade i barnarbete. Barn så unga som sju år återfinns inom jordbruk, bland gruvarbetare och fiskare.

Den ghananska staten har vidtagit vissa åtgärder för att minska förekomsten av barnarbete. Regeringen har ratificerat ILO:s konvention 182 om ett förbud av de värsta formerna av barnarbete och samarbetar med ILO för att minska antalet barnarbetare.

16. Rättigheter för personer som tillhör nationella, etniska, språkliga och religiösa minoriteter samt urfolk

Diskriminering baserad på ras eller religion är förbjuden enligt Ghanas grundlag. Inga uppgifter finns om att statsunderstödd diskriminering efter

etniska eller religiösa linjer förekommer. Däremot finns både religiösa (traditionella, kristna och muslimska trosuppfattningar) och etniska (främst i den norra delen av landet) motsättningar som med jämna mellanrum utmynnar i våldsamheter. Staten har talat för en ömsesidig förståelse för olika etniska och religiösa bakgrunder. Särskilda mekanismer har också etablerats för att hantera etniskt och religiöst grundade våldsytttringar. Sedan mitten av 90-talet finns ett medlingsgrupp (Permanent Peace Negotiating Team) med uppgiften att medla vid konflikter av etnisk och/eller religiös karaktär.

17. Diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet

Manliga homosexuella handlingar, ”samlag på ett onaturligt sätt”, är enligt lagstiftningen straffbara och kan ge fängelse i upp till tio år. Kvinnliga homosexuella handlingar omnämns inte i lagstiftningen. Under 2006 förhindrade regeringen en planlagd konferens i Ghana om homosexuellas personers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Den planerade konferensen mötte våldsam kritik i det ghananska samhället från både religiösa grupper och media. Homo-, bi- och transsexuella personer är starkt stigmatiserade av samhället i stort, och av religiösa grupper i synnerhet.

18. Flyktingars rättigheter

Ghana har tagit emot ett förhållandevis stort antal flyktingar från den västafrikanska regionen, främst Liberia och Togo. De asylsökande har behandlats i enlighet med flyktingkonventionen.

19. Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

År 2006 antog Ghana en lag om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (*Disability Act*). Lagen innehåller dels förslag på hur personer med funktionsnedsättning ska integreras i samhället, dels hur deras rättigheter ska garanteras. Vidare finns i lagstiftningen regler om handikappanpassning av offentliga lokaler och reservation av parkeringsplatser för handikappades fordon. Grundlagen garanterar lika rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Inga uppgifter finns om systematisk direkt diskriminering av denna grupp. Mycket återstår emellertid att göra, eftersom funktionshindrade i praktiken ofta hänvisas till tiggeri för att överleva. Det finns ett antal frivilligorganisationer som på olika sätt engagerar sig för rättigheter för personer med olika former av funktionsnedsättning.

20. Frivilligorganisationers arbete för mänskliga rättigheter

Förutom den nationella människorättskommissionen CHRAJ (se avsnitt 6) finns ett antal internationella och nationella enskilda civilsamhällsorganisationer som arbetar med frågor rörande mänskliga rättigheter i Ghana. Dessa organisationer får i de flesta fall arbeta ostört.

21. Internationella och svenska insatser på området mänskliga rättigheter

Sverige har inget bilateralt utvecklingssamarbete med Ghana.

Projekt med anknytning till mänskliga rättigheter med olika inriktning ingår i de multilateralt och bilateralt finansierade biståndsprogrammen i Ghana. Danmark kan nämnas som en stor biståndsgivare till landet.